

Kijk op onderzoek

De invloed van de COVID-19 pandemie op wildlife

Conservation Science and Practice, 2021, 3(11): e535. DOI:

<https://doi.org/10.1111/csp2.535>

Biological Conservation, 2020, 249: 108728. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.biocon.2020.108728>

Verschillende studies hebben bekeken wat de effecten waren op de natuur door de beperkingen in menselijke bewegingsvrijheid als gevolg van de COVID-19 pandemie. In Amerika (LeClair *et al.*, 2021) liet een telreeks van vier seizoenen (2018 – 2021) zien dat de kans met 50% daalde om als kikker of salamander overreden te worden, waarbij het effect voor kikkers groter was dan voor salamanders. Een Italiaanse studie (Manenti *et al.*, 2020) keek naar zowel de positieve als naar de negatieve effecten van de lockdown op wilde populaties dieren. Door een afname van de verkeersdrukke tijdens nachtelijke uren van wel 80-100% werden veel minder padden en kikkers verkeersslachtoffer. Ook bleek dat reptielen door de verkeersbeperkingen niet of nauwelijks nog werden overreden. Deze data was weliswaar beperkt beschikbaar. Tegelijk waren er ook negatieve effecten te observeren. De lagere menselijke verstoring in verband met lockdown was in feite gunstig voor invasieve uitheemse soorten. Zo werd er minder werk gemaakt van de uitroeiing van uitheemse soorten, wat parallel liep met een vermindering van instandhoudingsacties ten aanzien van inheemse soorten. Er was een heropleving van het illegaal doden van vogels tijdens de voorjaarstrek in veel traditionele Italiaanse bolwerken. Deze gegevens weerspiegelen een wereldwijd patroon, want ook in enkele Afrikaanse (bijv. Oeganda, Zuid-Afrika en Kenia) als Aziatische (vooral India) landen verdubbelde het stropen van wilde dieren tijdens lockdowns. Italiaanse media maakten ook melding van het rechtstreeks doden van vleermuizen in Azië

als gevolg van SARS-Cov-2-angst voor besmetting, samen met gevallen van illegaal doden van vleermuizen in Eurazië, Zuid-Amerika en Afrika.

De Amsterdamse Waterleiding Duinen anno 900 AD

Cainozoic Research, 2021, 21(1):75-96

De studie van Kuijper en Zeiler (2021) geeft inzicht in hoe het gebied wat we nu kennen als de Amsterdamse Waterleiding Duinen (AWD) eruit zag rond 900 AD. De Nederlandse duingebieden herbergden voordat het landschap veranderde door natuurlijke oorzaken en menselijk ingrijpen een heel ander ecosysteem met andere soorten dan tegenwoordig. Aan het einde van de 8^e, 9^e eeuw nam de beuk sterk toe. Tegelijkertijd steeg het grondwaterpeil en was er veel open water in de duinen. In het gehele duingebied tussen Velsen en Noordwijk ontwikkelde zich een vrijwel aaneengesloten bosgebied wat naar schatting enkele honderden vierkante kilometers besloeg. Door bodemonsters te analyseren konden de onderzoekers plantenresten en dierlijke resten bemonsteren. Enkele bijzondere vondsten waren o.a. enkele weekdieren waaronder het 'bijenkorfje' (*Spermodea lamellata*), een soort die niet eerder is waargenomen uit Holocene afzettingen in Nederland. Ook werden restanten van de bruine beer (*Ursus arctos*) gevonden. Deze vondsten komen overeen met de historische gegevens over het verdwijnen (rond 1000 na Christus) van de soort in Nederland. Dit impliceert dat de in Noordwijk gevonden resten behoren tot één van de laatste wilde bruine beren in Nederland. Ook werden resten van de oehoe (*Bubo bubo*) gevonden en van een hazelworm (*Anguis fragilis*) en een hagedis (*Lacerta sp.*). Voor beide laatstgenoemde soorten is dit de eerste vondst in het Holoceen.

Terugkoppeling enquête

In Schubben & Slijm nr. 46 (april 2020) stond een oproepje om deel te nemen aan een enquête: Hoe tevredenheid zijn jullie over deze nieuwsbrief?

Zo'n 100 lezers hebben de enquête ingevuld, en dat geeft ons een beter beeld hoe jullie de nieuwsbrief beoordelen. De conclusie is dat vooral waarnemers en vrijwilligers het blad lezen (precies onze doelgroep!). Er zijn veel trouwe lezers onder jullie: een derde leest Schubben & Slijm al meer dan vijf jaar. Een kleine minderheid wil zelfs graag dat er meer nummers per jaar komen. Ook jullie omgeving leest geregeld mee, want jullie delen het met familie en vrienden.

En wat lezen jullie graag? De bijzondere waarnemingen, korte

artikelen en nieuwtjes lezen jullie bijna altijd. De best gelezen onderwerpen betreffen amfibieën en reptielen, maar ook over determinatie en wetenschappelijk onderzoek lezen jullie graag. Niet alleen inhoudelijk scoort het blad goed, maar ook over de opmaak en het taalgebruik zijn jullie tevreden. In het algemeen krijgt de nieuwsbrief Schubben & Slijm een 8,5 van jullie. Dat is voor ons een mooi compliment!

Herken je je in bovenstaande? Of net niet? Wil je graag nog reageren? Mail gerust naar redactie@ravon.nl

Kaat Willemse

Coördinator Vrijwilligers